

Гребенюк А. В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ЕТНОНАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ СЕМАНТИКИ ЗООСЕМІЧНОГО КОМПОНЕНТА У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена аналізу семантики зоосемічних компонентів української лексичної системи, зв'язків зоолексем з етнокультурними факторами у зоофразеології та визначенню перспектив подальших розвідок у цьому напрямку.

Ключові слова: зоолексема, фаунонімічна лексема, фаунонім, анімалістичний концепт, семантика зоосемічного компонента.

Протягом останніх 20 років, становлення України та відродження української самосвідомості значною мірою позначилось і на розвитку філології. Так, усе актуальнішою стає окрема частина етнолінгвістики – лінгвокультурологія, яка вивчає та описує кореспонденції мови та культури у їх синхронній взаємодії і досліджує насамперед живі комунікативні процеси та зв'язок мовних виразів із менталітетом народу [1, 217-218].

Провідна роль зоосемічного компонента (ЗК) у зоофразеологізмах (ЗО) спричинена: вибіркоким, чітко окресленим набором характеристичних зоологічних номенів як репрезентантів етнокультури українського етносу з їх яскраво вираженим символічним значенням; вторинністю подачі реалій (денотатів) на базі легко зрозумілих широкому загалу метафор, якими живе етнос і в основі яких лежать певні життєві ситуації, що легко підлягають культурно-національній інтерпретації; глибоким вертикальним культурно-національним контекстом компонентів фаунонімів, які відповідно конотують семантичну структуру всього зоофразеологізмів; картинністю, образністю ЗФ, продукованих за легкоусвідомлюваними фразеологічними стереотипами, моделями.

Наразі підготовлено достатньо досліджень і публікацій, в яких започатковано вивчення семантики зоосемічного компонента в мовних одиницях. Так, вивчення процесу перенесення стереотипів тваринного світу на риси людської вдачі, поведінку, дії людини, т.зв. процесу стереотипізації, плідно проводять, такі вчені, як О. Селіванова, М. Алефіренко, В. Маслова [3, 4, 5]. Вони частково дослідили витоки зоофразеологізмів, відзначили, що найрізноманітніші зіставлення людей зі звірами і птахами побудовано за природною подібністю, при цьому враховано досвід, характеристики, притаманні тваринам, оповіді про міфічні властивості окремих звірів і птахів. Проведені дослідження дозволили розкрити сутність типології ЗФ, як продукту етнопсихології, унікального народного світосприйняття. Проте, аналіз стереотипів, які сприяли виникненню фразеології, пов'язаної з фауною, є недостатнім для визначення семантики використовуваних у ЗФ зоосемічних компонентів, хоча і є одним із важливих невід'ємних напрямків цієї роботи.

Так, Д. В. Ужченко виділив 12 фразеосемантичних груп (ФСГ) в межах фразеотематичних груп (ФТГ) [2]. Він зокрема розробив складну типологію ЗФ, але, зважаючи на інший предмет свого дослідження, не приділив належної уваги семантиці та класифікації зоосемічного компонента.

Проблеми співвідношення мови й духовної культури, мови й народного менталітету, їх взаємозалежності, увага до семантики мовних одиниць взагалі й до культурно-національної семантики ФО значною мірою започатковані у працях О. Потебні, М. Костомарова, М. Сумцова, І. Франка й одержали своє продовження в дослідженнях О. Афанасьєва, Я. Головацького, М. Зубрицького, Ф. Колесси, М. Максимовича та багато інших. У 20-му столітті взаємовідношення етнокультури і фразеології розглядали В. Білоноженко, М. Демський, Р. Зорівчак, А. Івченко, В. Калашник, Л. Коломієць, В. Коптілов, В. Ужченко та ряд інших. Етнолінгвістичну інформацію, зашифровану в українських ФО, аналізували східнослов'янські та західнослов'янські вчені, серед них В. Іванов, Л. Івашко, В. Коваль, І. Лепешев, Г. Неруш, Л. Ройзензон, М. Толстой, А. Нідерле та ін. Проте, у їхніх працях не приділялась достатня увага саме семантиці зоосемічного компонента у ЗФ.

Отже, *метою* цієї публікації є: на основі аналізу семантики зоосемічних компонентів української лексичної системи простежити зв'язок ЗК з етнокультурними факторами у зоофразеології. Очікуваним результатом дослідження є визначення перспектив подальших розвідок у цьому напрямку.

Природно, що, у підтвердження превалювання принципу культурно-національної орієнтації, таким зоосемічним компонентам як *кінь, собака, кіт, вовк, заєць, горобець, журавель, риба, комар* та ін., тобто, – усім активним в українській мові концептам, необхідно приділяти більше уваги, ніж зоолексемам, які належать до інших етнокультур (кенгуру, поні, колібрі). У той же час, культурно-національна семантика закодована саме у зоофразеологізмах, у яких зміст культури, ментальності народу відбивається більш чи менш безпосередньо. У свою чергу, зоосемічний компонент допомагає у межах фразеологізмів не лише конотативно відбивати, а й профілювати поняття (життєві чи уявні ситуації) в рамках досвіду: перцептивного, культурного, емоційного [2].

Зокрема, образи, узяті зі світу тварин, відбивають риси, якими людина наділяє представників фауни та які стереотипізує у власному сьогоденні. З іншого боку, здійснений аналіз показав, що анімалістичні лексеми найчастіше вживаються саме для метафоричного відображення психоемоційних рис людської істоти.

Так, смиренність у національно-етнічній свідомості корелює з такими еталонами-реаліями як **агнець** (агнець Божий – безвольна, покірлива, розумово обмежена людина (Мельничук Ю. С.); як агнець (акі агнець) – тихий, покірний), **ослиця** (Валаамова ослиця – покірлива, мовчазна людина, що несподівано висловлює протест, чинить опір), **теля** (Боже теля – дуже спокійна, лагідна, але безвольна, інертна людина), рідше – **пес** (собачими очима – дивитися, поглядати віддано, покірно) [6].

Недолугість віддзеркалюється ознаками таких зоосемічних компонентів, як **баран**, **теля**, **козел** (як баран в аптеці – зовсім не розбиратись в чомусь як баран (теля, козел) на нові ворота – недолуго дивитись, вителющуватись, витріщатись), **свиня** (метати (розкидати, розсипати) бісер (перли) свиням (перед свинями) – марно говорити, доводити щось тому, хто не може збагнути, не здатний або не хоче зрозуміти, що йому кажуть), **курка** (курячий мозок, курячий розум – хтось нерозумний, нетямущий) [6].

Хитрість, проворність ототожнюється з лексемою **собака** (собачий нюх – хто-небудь має здатність легко схоплювати, підмічати, розуміти, знаходити та. ін. щось приховане, таємне).

Натомість, психоемоційна риса хитрості у поєднанні з лицемірністю, нещирістю корелює із зоонімами **лис** (старий лис, стара лисиця – лукава, нещира, хитра людина і т. ін.), **крокодил** (лити крокодилячі сльози – нещиро уболівати за кого-, що-небудь, лицемірити; крокодилячі сльози – удаване, нещире співчуття хитрої, підступної людини).

За допомогою лексем **лис** та **в'юн** віддзеркалюється така риса як улесливість (витися (звиватися, крутитися) в'юном (лисом) – підлещуючись, догоджати кому-небудь, упадати біля когось; ходити в'юном – догоджаючи кому-небудь, підлещуватись; запобігати перед кимось).

Працьовитість асоціюється з такими концептами як **бджола** (як Божа бджола – дуже напружено, посилено працювати), **муха** (вертітися як муха в окропі – бути дуже зайнятим, заклопотаним), **віл** (як віл – працювати, робити дуже важко і надмірно; як чорний віл у ярмі – робити, працювати дуже важко, надмірно), **квочка**, **курка** (як квочка на яйцях – невідступно, старанно, дбайливо) [6].

Ненадійність стереотипізується з таких фаунонімних лексемах як **гадюка**, **змія** (відігрівати (відігріти, вигодовувати) змію (гадюку) біля свого серця (за пазухою) – виявляти турботу, піклуватися про того, хто згодом віддячить злом; підколодна (потайна) гадюка (гадина); підколодний (потайний) гад – підступна, зловмисна людина; пригріти гадюку на грудях – виявити турботу, піклування про того, хто потім віддячує злом; помилитися в комусь), **вовк** (вовк в овечій шкурі – лицемірна людина, яка під маскою доброзичливості приховує злі наміри), **собака** (як потайний собака – підступно, таємно) [6].

Така негативна риса людського характеру як жадібність корелює із зоонімами **віл** (як віл до браги – допастися, добратися; без почуття міри, жадібно), **собака** (як собака на сіні – такий, що сам не користується чим-небудь й іншим не дає), **вовк** (як голодні вовки на вівцю – кинутися дуже жадібно; вовчим оком – дивитися, слідкувати жадібно, хтиво), **кіт** (як кіт до миші – кидатися жадібно, пристрасно; як кіт до сала – допастися, накинутися жадібно, дуже енергійно; як кіт на сало – в значенні поглядати, позирати ласо, пожадливо, заздрісно), **муха** (як муха до меду – припасти, прилипнути без почуття міри, жадібно).

Настирливість співвідноситься з фаунонімами **віл** (як віл на рогатину – йти, лізти настирливо вперто, нехтуючи небезпекою), **сарана** (як сарана – лізти, сунути великою масою, навально; їсти, об'їдати доценту, повністю).

Отже, зоофразеологічний фонд, основу в якому складають зоосемічні компоненти, як емоційно-образне відбиття “духовної енергії народу” відзначається великою культурно-національною значущістю, виступає джерелом культурологічної інформації, хоч і поданої у формі метафори. Кожен такий ЗК є, по суті, маленьким міфом, саме він створює своєрідну “картину світу”, але неоднорідну в носіїв різних культур.

Це підтверджується результатами проведеного аналізу семантики зоосемічних компонентів, які вживаються представниками різних народів. Так, на відміну від носіїв української мови, для вербалізації певних рис характеру іноземці використовують такі анімалістичні лексеми: смиренність – **миша** (литовський ЗФ – мовчить, мов миша під мітлою), ненадійність – **вуж** (литовський ЗФ – не грій вужа за пазухою), недолугість – **ворона**, **осел** (корейський ЗФ – голова дракона, а хвіст ворони; вірменський ЗФ – голосніше за всіх віслук кричить) тощо [7].

Такий стан суспільної активності в українській ментальності як зайнятість віддзеркалюється фаунонімами **в'юн** (як в'юн посолений, в ополонці, на сковороді – вертітися, крутитися дуже швидко, прудко), **муха**, **бджола** (мухою (мушкою, бджілкою) літати – швидко ходити, бути проворним; як муха в окропі – хтось постійно зайнятий роботою, перебуває весь час у турботах; проворний, швидкий; проворно, швидко, невтомно), **засць** (як солоного зайця – ганяти, гонити; без перепочинку, весь час) [6].

Своєрідною в українській мові є і вербалізація відношення до колективної (суспільної) чи індивідуальної життєдіяльності. Одинокість виражається за допомогою зоонімів **байбак** (як байбак у норі – жити одиноко), **вівця** (заблукана (блудна, приблудна) вівця – людина, яка порвала стосунки із тим середовищем, до якого раніше належала), **квочка**, **курка** (як квочка в обичайці – сидіти самотньо, ізольовано від інших), **сич** (старий сич – про старого, з багатим життєвим досвідом, часто відлюдкуватого чоловіка) [6].

Натомість, семантика анімалістичних лексем **птах** (пташиний базар (ярмарок) – велике скупчення людей), **бджола** (як бджіл у вулику – дуже багато, безліч; як бджіл по весні – дуже багато, безліч. (Сочивець І. Й.) полягає у протилежному [6].

Використання зоосемічних компонентів при вираженні схожих побутових уявлень в інших народів відрізняється. Зокрема, для віддзеркалення зайнятості мають місце фауноніми **мурашка** (афганський ЗФ – мурашка мала, та більший за себе вантаж тягне), **блоха** (ірландський ЗФ – жвавий, як торба бліх), а бездіяльності – **креветка** (мексиканський ЗФ – креветку, яка спить, відносить течія) [7].

Марність, затратність корелюється із зоосемічними компонентами **ведмідь** (ділити шкуру невбитого ведмедя – планувати, задалегідь розподіляючи те, чого ще немає; розпоряджатися чимсь ще не досягнути), муха (на муху з обухом – затрата

великих зусиль на що-небудь незначне, не варте уваги; ціною невиправданих зусиль, затрат; нерозумно), **собака** (собаці під хвіст – даремно, марно, без позитивних наслідків), **горобець** (стріляти з гармат по горобцях – затратити непомірні, великі зусилля там, де вони марні, зайві, недоцільні), **заєць** (ганяти (ганятися, полювати) за двома зайцями – намагатися одночасно здобути успіх у двох і більше справах; братися за кілька справ одночасно; сипати зайцям солі на хвіст – марно погрожувати, обіцяти заподіяти кому-небудь щось неприємне; мріяти про щось нереальне), **курка** (носитися як курка з яйцем – виявляти надмірну турботу про щось, приділяти надто багато уваги чомусь (переважно незначному) [6].

Знову ж, враховуючи те, що фауноніми будь-якої лексичної групи характеризують свою національну фразеологічну “картину світу”, свої характеристичні “фразеобрази”, означені побутові уявлення виражаються теж за допомогою інших, відмінних від притаманних українській ментальності зоосемічних компонентів. Так, марність та затратність у англійців профілюється за допомогою лексеми **кіт** (що більше гладити кота, то більше він задирає хвої хвоста), народів Африки – **пацюк** (не женись за двома пацюками), болгарів – **рак, горобець** (вари його, печи його, клади чи в рис, чи в мак, – все одно рак; чекає, що Бог пошле йому смажених горобців), індійців – **осел** (від биття не буде пуття – осел конем не стане), грузинів – **жаба** (посадили жабу на килим, а вона – знову в болото!) [7].

Фізичні якості людини можуть виражатись за допомогою такого фаунонічного концепту, як **віл** (як віл – здоровий; вживається для підсилення ознаки, дуже), **сокіл** (як підстрелений сокіл – впасти, не володіючи собою, безсило, важко, опуститися на що-небудь) [6].

Для вираження фізичної вади використовуються зооніми **тетеря** (глуха тетеря – людина, яка погано чує, недочуває; як тетеря – глухий, дуже, надзвичайно), **курка** (сліпа курка – людина, яка погано бачить) [6].

При вираженні означених якостей у інших етнокультур активними є теж відмінні від української зоолексеми. Так, для з силою у білорусів корелює фаунонім **кінь** (жартував вовк з конем, тай у жмені зуби поніс), болгар – **вивільга** (вивільга невелика, а як гніздо захищає, то й гадюку здолає), латишів – **їжак** (голими руками їжака не візьмеш) [7].

У свою чергу професійні якості мають семантичне відображення у фаунонічних компонентах **горобець** (стріляний горобець – досвідчена, бувала людина, яку важко перехитрити), **риба** (як риба у воді – почувати себе вільно, невимушено, добре; бути впевненим, обізнаним), **собака** (битий (бита) собака – бувала, з досвідом людина), **лис** (старий лис, стара лисиця – бувала, досвідчена людина; лукава, нешира, хитра людина і т.ін.), **птах** (стріляний (обстріляний) птах; стріляна птиця – досвідчена, бувала людина, яка багато дечого бачила, зазнала), **пташеня** (жовтороте пташеня (пташа) – молода, досвідчена людина), **сич** (старий сич – про старого, з багатим життєвим досвідом, часто відлюдкуватого чоловіка), **цап, вовк** (як цап (вовк) у (на) зорях – розбиратися, розуміти – уживається як категоричне заперечення змісту зазначених

слів; зовсім не розбиратися, розуміти і т.ін.), **теля** (як теля на нові ворота – дивитися, витріщатися з повним нерозумінням; здивовано, розгублено, спантеличено) [6].

Виразники соціумного статусу, як похідні від досвідченості, професійних якостей корелюють з анімалістичними концептами **собака** (хвіст собачий – той, хто нічого не важить у суспільстві), **птиця** (знатна птиця – заможна людина, поважна особа; невелика птиця – особа, яка не має значного становища, нічим не визначна, не дуже важлива за своїм значенням; рідка птиця – той, хто зустрічається, трапляється і т.ін. нечасто; дрібна пташка – той, хто не займає значного місця в суспільстві; одного гніздечка птиці – однакові у чому-небудь; ні пава, ні гава – який нічим не виділяється; посередній, ніякий (про людину); залітна (зальотна) птиця (пташка) – нетутешня, прибула звідкись людина; птах (птиця) високого польоту – людина, яка займає значне становище в суспільстві і має владу, вагу, великий вплив у якомусь колективі; птах (птиця) не нашого польоту – той, хто не належить до певного кола; важливий птах; важлива птиця – людина, яка займає високе становище у суспільстві й має владу, вагу, великий вплив), **пес** (зійти (перевестися) на пси – поступово втратити свою силу, значення), **вовк** (вовчий білет – документ із записом про неблагонадійність його власника), **риба** (велика риба – поважна особа, впливова особа, суспільної ваги) [6].

Натомість, у представників інших народів для профілювання аналогічних явищ використовують інші, притаманні лише їм зоолексеми. Так, досвідченість, професійність, відповідний статус у латишів може співвідноситися із анімалістичним концептом кіт (кота не треба вчити, як мишей ловити), у німців – риба, голуб, орел (не вчи рибу плавати, а голуба літати; орли мух не ловлять), норвежців – рак (рака знати по клешнях) [7].

Мир та злагода асоціюються із зоонімами **голуб** (як ті голубки – жити у повній злагоді, дуже дружно), **бджола** (липнути як бджоли до меду – виявляти свою приязнь до когось або великий інтерес до кого-, чого-небудь; намагатися бути біля об'єкта своєї уваги), **риба** (як риба з водою – жити дружно, мирно, у злагоді; нерозлучний з ким-, чим-небудь) [6].

Семантика зоосемічних лексем **вовк** (дивитися, глянути вовком – виявляти неприязнь, вороже ставлення до кого-небудь), **їжак** (їжаком усе – недовірливо, підозріливо, вороже ставитись до кого-небудь; виражати недовіру до когось), **собака** (як собака палицю – любити – уживається для повного заперечення змісту зазначеного слова; зовсім не любити; як собака – голодний, злий дуже, надзвичайно; як пес санджарівський – злий, лютий дуже, надзвичайно), **кіт** (як кіт табаку – уживається як категоричне заперечення змісту слова “любити”; зовсім не любити; як кіт із собакою – жити без злагоди, постійно ворогуючи, сварячись; чорна кішка пробігла – хто-небудь посварився з кимсь, між ким-небудь виникла незгода, склалися напружені стосунки) відображає ворожість, злість [6].

І знову ж, з'явившись у своєму, унікальному етнокультурному середовищі, пов'язаному зі своєрідною господарською діяльністю та тваринним світом, зоофразеологічні фонди різних культур мають свої відмінності у використанні

зоосемічних компонентів. Зокрема, англійці зі злістю асоціюють фаунонім **шершень** (лютий, як мокрий шершень), ірландці – **кіт** (сердитий, як ціла торба котів), болгари – **ящірка** (позеленів, як ящірка), латиші – ворон (у злого ворона і діти злі), поляки – **блоха** (надувся, як блоха на морозі). Мир та злагода подекуди мотивується належністю до однієї спільноти (афганський ЗФ - шакал шакалові хвоста не відкусить; естонський ЗФ – вовк вовка не загризе) [7].

Стереотипізація та унікальність світосприйняття української нації зумовлює фразеопродуктивність тих ЗК, за допомогою яких виражається матеріальний стан людини. Так, говорячи про скруту, згадують такі фауноніми як **птах** (битися як птах у клітці – жити в скрутних матеріальних умовах, переборюючи нестатки, злидні і т.ін.), **риба** (битися як риба в саку – переборювати нестатки; битися як риба об лід – переборювати нестатки, злидні і т.ін.), **вовк** (хоч вовком вий – уживається для вираження безвихідного, скрутного становища), **рак** (сісти, як рак на міліні – потрапити в скрутне становище; як рак на мілкому – лишитися, зостатися без засобів існування, без підтримки, без грошей), **миша** (як миша в пастці – бути, опинитися у безвихідному становищі; як руда миша зимою – загинути, пропасти напевне, неодмінно, обов'язково; лишитися, зостатися у скрутному становищі, без ніяких запасів, речей і т.ін.; без нічого; як церковна миша – бідний, уживається для підсилення зазначеного слова; дуже бідний) [6].

У той же час, із заможністю асоціюють такі ЗК як **бобер** (як бобер у салі – дуже добре, заможно, безтурботно), **муха** (як мусі в меду – дуже добре комусь) [6].

Натомість, заможність у латишів профілює зоолексема **воша** (живе, як воша в кожусі), німців – **миша** (живуть, як миші в салі), румунів – качка, (живе, як качка на болоті), бідність у румун – **жаба** (у нього грошей, як на жабі пуху), чехів – **горобець** (живуть, як горобці перед жнивими) [7].

Отже, на прикладі результатів аналізу використання зоолексем в українській та інших лексичних системах при зоофразеотворенні встановлено, що вживання та семантика зоосемічних компонентів у зоофразеологічному фонді має у собі безліч етнокультурних (екстралінгвальних, мотивуючих) ознак.

Унікальність профілювання, у складі різних семантико-структурних та історико-етимологічних типів ЗФ, анімалістичними концептами складних явищ, понять зумовлена господарською діяльністю українців, умовами їх життя в тісному сусідстві зі своєрідним тваринним світом, перебуванням у нерозривному зв'язку з притаманною лише території розселення українців фауною.

Втім, виділення культурно-національної конотації (а отже – і культурно-національної семантики) як одного із засобів образності ЗФ не обмежується зіставним аналізом зоосемічних компонентів, оскільки їх імпліцитна семантична структура значно ширша. Експлікація її вимагає аналізу глибинної семантичної структури стрижневого компонента – зоосемічного, на базі ширшого за ЗФ культурно-семантичного контексту, власне, концептуального аналізу. Предметом такого концептуального аналізу може стати будь-який насамперед частотний фаунонім.

З урахуванням викладеного, до перспектив наукових розвідок цього плану належить подальший аналіз семантики зоолексем, визначення їх фразеопродуктивності, порівняння з іншими мовами.

Л і т е р а т у р а :

1. *Телия В. Н.* Русская фразеология: Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. – М. : Языки рус. Культуры, 1996. – 286 с.
2. *Ужченко Д. В.* Семантика українських зоофразеологізмів в етнокультурному висвітленні. Автореферат. – Х., 2000.
3. *Селиванова О. О.* Когнитивная ономазиология. – К., 2000.
4. *Алефиренко Н. Ф.* Поэтическая энергия слова: синергетика языка, сознания, культуры. – М., 2002.
5. *Маслова В. А.* Лингвокультурология. – М., 2001.
6. *Білоноженко В. М., Гнатюк І. С., Дятчук В. В., Неровня Н. М., Федоренко Т. О.* Словник фразеологізмів української мови. – К. : Наукова думка, 2008. – 1096 с.
7. *Що не край, то свій звичай: Прислів'я та приказки народів світу.* – Тернопіль : Підручники та посібники, 2008. – 224 с.

Гребенюк А. В. Етнонациональные особенности выражения семантики зоосемического компонента в фразеологизмах украинского языка.

Статья посвящена анализу семантики зоосемических компонентов украинской лексической системы, связи зоолексем с этнокультурными факторами в фразеологии и определению перспектив дальнейших разведок в этом направлении.

Ключевые слова: семантика зоосемического компонента, зоолексема, фаунонимическая лексема, фауноним, анималистический концепт.

Grebenuk A. V. Ethnonational specialties of conveying faunic component semantics in phraseological units of Ukrainian language.

The article is devoted the analysis of the phraseological units semantics in Ukrainian lexical system, fauneme-ethnocultural factors bond in phraseology as well as prospects of further researches.

Keywords: fauneme semantics, fauneme, animalistic concept.

Григораш А. М.
Национальный педагогический университет
имени М. П. Драгоманова

УСТОЙЧИВЫЕ СОЧЕТАНИЯ ПЕРИФРАСТИЧЕСКОГО ХАРАКТЕРА В СОВРЕМЕННОЙ РУССКОЯЗЫЧНОЙ ПРЕССЕ УКРАИНЫ (НА МАТЕРИАЛЕ ПЕРИФРАЗ ГЕОГРАФИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ)

Статья посвящена анализу функционирования устойчивых сочетаний-перифраз географических объектов в современной русскоязычной прессе Украины.

Ключевые слова: функционирование, устойчивые сочетания, географический объект, русскоязычная пресса Украины.

Постановка научной проблемы и ее значение. Изучение объективной действительности и, в частности, языка как общественного явления предполагает познание его природы, принципов функционирования в различных формах